

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/81/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120338896
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:6120338896.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: E. F., S.. XX.XX.XXXX, M. D. V.. XX, XXX XX A., S. V. R. proti žalovanému: S. F., S.: XX.XX.XXXX, M. Q. XX, XXX XX Q., právne zastúpený: Advokátska kancelária Fabian a Novosad s. r. o., IČO 51913984, so sídlom Masarykova 16, 080 01 Prešov o zaplatenie 5000 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

III. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť Slovenskej republike, za ktorú koná Okresný súd Prešov náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došliu pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica ako tzv. upomínaciemu súdu dňa 14.07.2020 sa žalobca domáhal na žalovanej zaplatenia sumy 5 000 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne z tejto sumy od 01.08.2014 až do zaplatenia.

1.1. Žalobca v žalobe uviedol, že medzi ním ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom vznikol záväzkovo - právny vzťah, predmetom ktorého bola pôžička. Dňa 09.07.2014 uzatvorili strany sporu zmluvu o pôžičke, pričom žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanej sumu vo výške 5 000 € prevodom na účet do troch dní od podpisu zmluvy. Žalobca ešte v tento deň tj. 09.07.2014 previedol žalovanej na účet predmetnú sumu čím splnil svoju časť záväzku. Túto sumu sa žalovaná zaviazala žalobcovi vrátiť najneskôr do 31.07.2014. Napriek uplynutiu lehoty splatnosti žalovaná do dňa podania žaloby sumu nevrátila.

2. Okresný súd Banská Bystrica rozhodol vo veci platobným rozkazom č.k. 30Up/1392/2020 zo dňa 22.07.2020, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2.1. Voči platobnému rozkazu bol zo strany žalovanej v zákonom stanovenej lehote podaný odpor, v ktorom žalovaná uviedla, že peňažný nárok uvedený v platobnom rozkaze neuznáva v celom rozsahu, nakoľko je nedôvodný. Jej dlh z pôžičky zanikol v celom rozsahu ešte v roku 2014, keď pôžičku splatila jednou sumou. Pamätá sa, že pánu E. vrátila 7 000 € aj keď on je požičal 5 000 €, pretože žiadal sumu 7 000 €, tak ako je to napísané v zmluve o pôžičke. Dlh vyrovnala najneskôr začiatkom augusta 2014, presný deň si však už nepamätá. Keďže však už nevie predložiť dôkaz o jej tvrdení a ubehlo 6 rokov od splatnosti pôžičky, vznáša námietku premlčania.

2.2. K odporu žalovanej sa žalobca vyjadril podaním zo dňa 25.08.2020 (č.l. 60-61). V tomto podaní uviedol, že odpor považuje za nedôvodný a nie je pravdou, že pôžička mu zo strany žalovanej bola

vrátená. Má za to, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Následne cituje rozhodnutie Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu ČR týkajúce sa možnosti námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca má za to, že márne uplynutie premlčacej lehoty nezavinil a preukazuje to súdu SMS komunikáciou od žalovanej, v ktorej ho ubezpečovala, že mu dlh vráti. Zároveň v tomto podaní ako svedka navrhol vypočuť pani Z. Q., avšak v rámci C.s.p. platí, že prítomnosť svedka zabezpečuje ten kto ho svedka navrhol, okrem prípadov, ak o jeho predvolanie požiada súd. V tomto prípade však žalobca súd o predvolanie pani Z.S. Q. nepožiadala a navyše nevedel ani identifikačné údaje, na základe ktorých by ju v prípade jeho žiadosti bolo možné predvolať (§ 197 C.s.p. - /1/ Ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní; o tejto skutočnosti vopred upovedomí súd a protistranu. /2/ Ak nemožno postupovať podľa odseku 1, požiada strana súd o predvolanie svedka. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať, a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané. Ak nie je adresa svedka strane známa, súd svedka predvolá z adresy evidovanej v registri obyvateľov Slovenskej republiky.).

2.3. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 29.09.2020 (č.l. 81), v ktorom uvádza, že zotrváva na námietke premlčania a nie je pravdou, že uplynutie premlčacej lehoty nebolo zavinené žalobcom. Žalobcovi totižto podľa žalovanej nič nebránilo uplatnenú spornú pohľadávku žalovať skôr a predložená SMS komunikácia je dôkazom účelovým a zavádzajúcim. Ide totiž o komunikáciu z roku 2014, pričom táto komunikácia sa netýka zmluvného záväzkového vzťahu, ktorý je predmetom tohto konania. Aj keby sa týkala, žalobcovi nič nebránilo, aby v roku 2015, 2016 podal žalobu, ktorou by si uplatnil svoj nárok.

2.4. Žalobca sa k predmetu konania znovu vyjadril podaním zo dňa 27.10.2020 (č.l. 101), v ktorom uvádza, že nie je pravdou, že mu nič nebránilo pohľadávku žalovať skôr ako tvrdí žalovaná, a to preto lebo žalovaná opakovane tvrdila, že peniaze vráti. Tvrdila to aj na výsluchu na polícii na konci roku 2015. Pokiaľ ide o tvrdenie, že SMS komunikácia sa netýka predmetnej veci, žalovaná neuvádza konkrétne k akému záväzku sa dané SMS vzťahujú, a preto takéto tvrdenie je účelové a zavádzajúce. K námietke, že vo veci predmetnej pôžičky nekonal uvádza, že to nie je pravda, pretože prikladá trestné oznámenie z 27.11.2015 ako aj uznesenie polície z 26.01.2016. Poukazuje na to, že žalovaná si odporuje, keď na jednej strane vznáša námietku premlčania a na strane druhej tvrdí, že svoj záväzok splnila.

3. Súd vo veci rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 07.06.2021, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a s prihliadnutím na tvrdenia strán sporu zistil nasledujúce:

3.1. Pri prednese žaloby žalobca uviedol, že na predmetnú pôžičku mu dňa 18.05.2018 a 22.06.2018 bola zaplatená suma 2 x 300 €. Vo vzťahu k tomuto novému skutkovému tvrdeniu na otázku súdu, prečo to už nevedel v žalobe alebo v neskorších vyjadreniach uviedol, že si na to spomenul až teraz. Žalovaná navrhla uplatniť voči tomuto tvrdeniu, ktoré žalobca reprodukoval ako čiastočné uznanie záväzku námietku koncentrácie konania, s ktorou sa súd stotožnil. Tvrdené skutočnosti o čiastočnom splatení záväzku mal žalobca nepochybne k dispozícii už v čase podania žaloby a presvedčivým spôsobom nevyjadril, prečo v žalobe neuvádzal skutkové okolnosti úplne a pravdivo, preto súd na takéto jeho vyjadrenie neprihliadol. Navyše v režime občianskeho zákonníka by aj v prípade pravdivosti tvrdení žalobcu (ktoré však žiadnym spôsobom preukázané neboli) čiastočné plnenie neznamenalo uznanie záväzku.

3.2. Na predmetný prednes žalobcu reagovala žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu tak, že tieto platby sa netýkajú prejednávaneho prípadu, ale inej veci, v ktorej figuruje vo vzťahu k žalobcovi spolu s pani Q.. Tu je tiež potrebné uviesť, že právneho zástupcu žalovaného svoje tvrdenia žiadnym dôkazom nepodporil.

4. Všeobecne ku koncentrácii konania súd uvádza:

Podľa § 146 C.s.p. - Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 150 ods.1 C.s.p. - Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa § 153 C.s.p.

(1) Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

(2) Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

(3) Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

4.1. Želaným výsledkom civilného sporového konania je meritórne rozhodnutie, ktoré autoritatívnym spôsobom upraví práva a povinnosti sporových strán, poskytne odpoveď na žalobný návrh žalobcu, čím v konečnom dôsledku poskytne ochranu právam a právom chráneným záujmom, ktoré sú predmetom sporu. Predpokladom meritórneho ukončenia sporového konania je vybudovanie skutkového a právneho základu konečného rozhodnutia. Štandardne tento tzv. dvojzáklad súdneho rozhodnutia získava súd v štádiu dokazovania a subsumovania zistených skutočností pod zodpovedajúcu právnu normu, a následne ho pretaví do výroku a odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň sú však všetky tieto atribúty spájané s požiadavkou na rýchlosť získania konečného súdneho rozhodnutia. Zjednodušene možno uzavrieť, že účelom civilného sporového konania má byť poskytnutie takzvanej „rýchlej spravodlivosti“, ktorej dosiahnutie podporuje okrem iného aj inštitút sudcovskej koncentrácie konania.

Právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov je ústavným právom každého, pričom rýchlosť a efektívnosť každého civilného procesu závisí predovšetkým od konkrétnej veci predloženej súdu na prejednanie a rozhodnutie, na ktoré má zásadný vplyv spravidla zložitosť veci, kvalitatívna úroveň relevantnej právnej úpravy, ako aj úroveň procesnej disciplíny účastníkov konania.

Usudzujúc zo základných princípov sporového konania, akými sú dispozičný princíp, princíp prejednací, koncentračný princíp, princíp arbitrárneho poriadku, formálnej pravdy, princíp procesnej ekonómie a pod., je potrebné uviesť, že v sporovom konaní nie je snahou (a ani úlohou) súdu zisťovať skutočnú pravdu. Zodpovednosť za výsledok sporu je na pleciach sporových strán, ktoré majú v spore preukázať vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Medzi posudzované kritéria procesnej aktivity strán sporu patrí najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy súd v súlade s princípom arbitrárneho poriadku.

Pre pochopenie sudcovskej koncentrácie konania je nevyhnutné definovať, na ktoré procesné úkony strán sporu sa táto procesná preklúzia práva vzťahuje. Prejednací princíp, ktorý je ťažiskovým princípom v sporovom procese, znamená, že súd (až na výnimky) buduje skutkový základ konečného rozhodnutia vo veci z úkonov, ktoré plynú z procesnej aktivity strán sporu. Limitom uplatňovania prejednacieho princípu je koncentrácia konania, a to jednak zákonná, ktorá v praxi nespôsobuje problémy, nakoľko sa aktivuje vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania, budovanie skutkového základu meritórneho rozhodnutia je však limitované najmä z pohľadu uplatňovania sudcovskej koncentrácie konania, kedy procesné úkony strán sporu je nevyhnutné realizovať čo najskôr, nakoľko ponechávanie si dôležitých skutkových tvrdení a dôkazných návrhov na neskoršie štádium konania môže v konečnom dôsledku súd diskvalifikovať neprihliadaním na ne.

Fundamentálnymi povinnosťami sporových strán v konaní sú povinnosť tvrdiť skutočnosti relevantné pre posúdenie prípadu a svedčiace v prospech tejto strany, a súčasne povinnosť strany pravdivosť týchto svojich tvrdení pred súdom dokázať zákonnými prostriedkami. Kritériom pri posudzovaní použiteľnosti uplatnených prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku v sporovej veci zo strany súdu je ich relevantnosť pre prejednanú vec, ako aj včasnosť ich uplatnenia. Sudcovská koncentrácia konania predstavuje procesnú preklúziu práva; ide o vyjadrenie tzv. vhodnej koncentrácie, teda takej, ktorá je v zmysle normatívnej právnej úpravy v diskrečnej právomoci súdu. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je spor zrýchliť, zefektívniť, zabrániť tomu, aby strany predkladali skutkové tvrdenia alebo návrhy na vykonanie dôkazov až na pojednávaní, čo by predlžovalo celkový proces z dôvodu potreby odročenia pojednávania. Uvedené potvrdzuje aj Najvyšší súd (3Obdo/43/2018), keď v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že „účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prieťahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné.“

Ako je uvedené vyššie, kritérium včasnosti je rozhodujúce pre súd pri uplatňovaní sudcovskej koncentrácie konania. O omeškanie pôjde najmä vtedy, ak ide o skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy, ktoré strana mohla (a pre úspech v spore mala) predložiť už v skoršom štádiu. Základný predpoklad pre pomýšľanie strany sporu na úspech v konaní je odvodzovaný od jej povinnosti tvrdiť skutočnosti dôležité pre rozhodnutie veci a zároveň od povinnosti substancovať relevantné tvrdenia, a to s prihliadnutím na princíp kontradiktórnosti konania. Zámerom zákonodarcu pri normovaní

inštitútu sudcovskej koncentrácie konania bolo zabrániť prekvapivým postupom strán sporu, ktoré svoje tromfy „vyťahovali z rukáva“ kedykoľvek v priebehu konania. Právnou úpravou sudcovskej koncentrácie konania došlo do veľkej miery k narušeniu „taktizovania“ advokátov v sporoch. Princíp sudcovskej koncentrácie konania spočíva v možnosti súdu neprihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strany, ak strana mohla tieto uplatniť už v skoršom štádiu konania, ak by konala s náležitou starostlivosťou. Základnou funkciou takto nastavenej sudcovskej koncentrácie konania je funkcia motivačná, ktorá má viesť sporové strany k hospodárnemu správaniu sa v spore, ktoré sa prejavuje včasným uplatňovaním prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku. Predovšetkým sú strany povinné predložiť skutkové tvrdenia a návrhy na vykonanie dôkazov včas, a to pod hrozbou sankcie v podobe neprihliadania na oneskorene predložené. Sekundárnou funkciou sudcovskej koncentrácie konania je teda funkcia sankčná, ktorá spočíva v potrestaní sporovej strany za jej procesnú nedisciplinovanosť, ktorá môže v konečnom dôsledku viesť k strate sporu. Vo vzťahu k sporovým stranám tiež nemožno opomenúť funkciu preventívnu (výchovnú).

Východiskovým kritériom posudzovania účinnosti, či neúčinnosti prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku strán v spore, a to či už v písomnej forme alebo v podobe ústneho prednesu, je pre súd včasnosť ich uplatnenia. Ide o časové hľadisko, ktoré súd posudzuje s ohľadom na princíp hospodárnosti konania. Spravidla súd neprizná účinky v konaní úkonom, ktoré strana urobila oneskorene a súčasne je splnená podmienka, že takýto úkon mohla urobiť už v skoršom procesnom úkone, ak by konala s náležitou starostlivosťou, rýchlo a hospodárne. Súčasne však včasnosť nemožno posudzovať izolovane, bez posúdenia okolností konkrétneho prípadu, ako aj bez prihliadnutia na ďalšie základné princípy sporového konania. Ako uvádza Krajský súd v Žiline (11Co/22/2020) - „Odvolačný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že pokiaľ ide o včasnosť použitia prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a koncentráciu konania, aj v tomto smere musia výklad a aplikácia ustanovení upravujúcich tieto procesné inštitúty byť v súlade so základnými princípmi CSP, predovšetkým so zásadou spravodlivosti a princípom právnej istoty a rovnosti účastníkov. Každé strane tak musí byť umožnené reagovať na prostriedky útoku a obrany protistrany a prostriedky procesného útoku a obrany protistrany. Nebolo v súlade so zákonným procesným postupom, keď súd prvej inštancie neprihliadol na vyjadrenie žalobkyne, ktorým reagovala na vyjadrenie žalovaného.“

K včasnosti pre účely posudzovania aplikácie ustanovení o sudcovskej koncentrácii konania uvádza Krajský súd Košice (11Co/276/2019), že „nie je želateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytyčenie ďalšieho pojednávania. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné“.

Zjednodušene povedané, po vyčerpaní repliky a dupliky by strana v zásade nemala mať možnosť uvádzať nové skutočnosti a dôkazy pre existenciu režimu sudcovskej koncentrácie.

5. Zo zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 09.07.2014 ako aj z detailu pohybu týkajúceho sa účtu žalobcu v Tatra banke a.s. vyplýva, že na základe zmluvy bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 5 000 €, ktorá mala byť vo výške 7 000 € vrátená najneskôr do 31.07.2014. 5.1. Z SMS komunikácie vyplýva, že žalovaná oznamuje žalobcovi, že mu poslať nejaké finančné prostriedky, avšak nie je zrejme akého záväzkového vzťahu sa tieto finančné prostriedky týkali. Predložená komunikácia je z mesiaca september a október 2014.

5.2. Žalobca ďalej súdu predložil trestné oznámenie adresované Okresnej prokuratúre Prešov zo dňa 27.11.2015, kde opisuje ako žalovanej poskytol pôžičku vo výške 10 000 € dňa 08.07.2014 a pôžičku 5 000 € dňa 09.07.2014, pričom mu tieto pôžičky vrátené neboli. Následkom trestného oznámenia bolo trestné konanie, ktoré bolo ukončené uznesením Okresného riaditeľstva PZ odboru kriminálnej polície Prešov, ČVS:ORP-1246/3-VIS-PO-2015 zo dňa 26.01.2016 tak, že vec sa odmieta, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Žalobca poukazoval predovšetkým na skutočnosti uvedené na str. 2 tohto uznesenia a to na konci ods. 2, kde je uvedené, že žalovaná si je vedomá svojej pôžičky, ktorú má u žalobcov a je ochotná sa s ním dohodnúť na splátkach, a takto mu peniaze vrátiť. V závere tohto uznesenia je uvedené, že nie je dotknuté právo poškodeného na uplatnenie nároku na náhradu škody v občianskoprávnom konaní cestou príslušného súdu.

5.3. Na základe návrhu žalovanej si súd vyžiadala výpis z účtu žalobcu vedeného v Tatra banke ako aj vo VÚB banke za čas od júla 2014 do decembra 2014. Pokiaľ ide o výpis z Tatra banky (č.I. 90-96) vyplýva z neho, že dňa 08.07.2014 žalobca poskytol žalovanej sumu 5 000 €, pričom na pojednávaní doplnil,

že ide o polovicu z pôžičky 10 000 € poskytnutej dňa 08.07.2014, pričom druhá polovica vo výške 5 000 € bola poskytnutá v hotovosti a rovnako dňa 09.07.2014 bolo poskytnutá žalovanej suma 5 000 €. Zároveň v tomto období zo strany žalovanej boli na účet žalobcu vložené prostriedky v celkovej výške 12 582 €. Pokiaľ ide o výpis zo Všeobecnej úverovej banky z tohto vyplýva, že za obdobie júl až december 2014 bola zo strany žalovanej poskytnutá na tento účet žalobcu suma 4014 €. Pokiaľ ide o tieto výpisy z účtu a najmä o výpis z VÚB žalobca uviedol, že platby poskytované žalovanou sa týkali iných zmluvných vzťahov, ktoré mali medzi sebou, zase však bez akéhokoľvek preukázania.

6. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka - Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 100 OZ - Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ - Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 3 ods.1 OZ - Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

6.1. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že pôžička vo výške 5000 € bola zo strany žalobcu žalovanej poskytnutá. Sporná ostala otázka, či bola vrátená a ak nie, či je premlčané právo na jej vrátenie.

6.2. Súd považuje pre rozhodovanie v tejto veci ďalej za podstatné zacitovať z monografie JUDr. Lavického: Dôkazné bremeno v civilnom súdnom konaní - V jakémkoliv řízení, bez ohledu na to, zda je ovládáno projednací nebo vyšetřovací zásadou, může nastat stav, kdy skutečnosti, s nimiž hmotné právo spojuje určité právní následky, zůstanou po provedeném dokazování a hodnocení důkazů neobjasněny. Od něj je však zapotřebí odlišovat nejen situace, kdy se dokazováním podaří rozhodné skutečnosti objasnit, ale také případy, kdy naopak vyjde najevo, že skutkové předpoklady, s nimiž hmotněprávní norma spojuje právní následek, dány nejsou. Přehledně tedy lze rozlišit tři možné výsledky dokazování:

1. skutkový přednes bude prokázán, tj. soudce nabude vnitřního přesvědčení o pravdivosti tohoto skutkového přednesu ve smyslu závěrů obsažených v předchozí kapitole věnované míře důkazu;

2. skutkový přednes bude vyvráten, tj. soudce nabude vnitřního přesvědčení, že skutkový přednes není pravdivý;

3. skutkový přednes zůstane neobjasněn, což znamená, že bylo provedeno dokazování veškerými dostupnými důkaznými prostředky, další zjišťování skutkového stavu již není možné, a soudce přesto po zhodnocení důkazů a všeho, co vyšlo v řízení najevo, nenabude ani vnitřního přesvědčení o jeho pravdivosti, ale ani opačného přesvědčení o jeho nepravdivosti.

Strany sporu uvádzali skutočnosti týkajúce sa nezaplatenia pôžičky ako aj rôznych vzťahov medzi nimi. Žalobca však nepreukázal, že poskytnuté plnenie zo strany žalovanej spolu vo výške cca 16000 € nezahŕňalo zaplatenie spornej splatnej pôžičky, nepreukázal teda, že jeho pohľadávka voči žalovanej existuje, čo samo osebe vedie k jeho neúspechu v spore.

7. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky zostatku pôžičky, bezdôvodného obohatenia, škody a podobne.

Podľa ZSP č. 30/2005 - Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní (§ 100 ods. 1 OZ) nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ. Podľa R - 31/2020: Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uvedená judikatúra dovolacieho, ako aj ústavného súdu, v otázke premlčania a dobrých mravov je v zásade ustálená v tom, že nevylučuje, že vznesenie

námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak vždy musí ísť o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Postup podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená.

7.1. Podľa názoru súdu v prejednávanej veci námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi nie je. Žalobca požičal žalovanej peniaze úžerným spôsobom. Za sumu 5000 € mala byť za necelý mesiac vrátená suma 7000 € (ak mesačný úrok predstavoval 2000 €, za rok by to bolo 24000 €, čo predstavuje 480%). Javí sa, že takto žalobca požičal peniaze opätovne a nielen žalovanej (napr. aj p. Polohová). Bez ohľadu na to, či sa SMS komunikácia uskutočnená v 09-10/2014 ne týkala prejednávanej veci a bez ohľadu na to, že v rámci trestného konania v závere roka 2015 žalovaná prejavila ochotu pôžičky vrátiť, bol žalobca policajným orgánom v uznesení zo dňa 26.01.2016 upozornený na možnosť uplatnenia si tvrdeného majetkového nároku na súde a od toho času do uplynutia premlčacej doby (dňa 01.08.2017) bol dostatok času na podanie žaloby. Tvrdenia žalobcu o tom, že žalovanej veril, že pôžičku vráti sa javia ako účelové vo vzťahu k tomu, že to bol práve on, kto trestným oznámením chcel žalovanej prívodiť trestný postih.

7.2. Aj keby teda pôžička zo strany žalovanej skutočne vrátená nebola, je dôvodné žalobu zamietnuť pre uplynutie premlčacej doby.

8. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8.1. Žalovaná v konaní plne úspešná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

9. Podľa čl. 4 C.s.p.

(1) Ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

(2) Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

9.1. Aj keď C.s.p. nepočíta s trovami štátu, v prejednávanej veci štát hradil náklady na získanie bankovej informácie (ktoré neboli preddavkované), aby za rešpektovanie požiadavky súdu banka nebola ukrátená. Potom má súd za to, že rozumnému usporiadaniu vzťahu konvenuje postup, aby štátom zaplatené náklady boli refundované neúspešným žalobcom. Keďže na základe uznesenia č.k. 9C/81/2020 - 127 zo dňa 08.12.2020 zaplatil OS Prešov Tatra banke a.s. sumu 5 €, bude neúspešný žalobca na základe rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku, túto sumu povinný zaplatiť SR, za ktorú koná OS Prešov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.